

Door wereldwijde ontbossing gaat er per seconde 3.760 EUR de lucht in! Vermijden van ontbossing resulteert in 12% van de te realiseren broeikasgasreducties tot 2100.

Ontbossing is één van de belangrijkste bronnen van uitstoot van broeikasgassen. Daarom vraagt de Vereniging voor Bos in Vlaanderen vzw dat de volgende federale regering een Federaal Fonds Tropisch Bos opricht om de ontbossing tegen te gaan. Zo kan België de wereld meehelpen tot 3.760 EUR per seconde te besparen.

"Ontbossing in de tropen is op wereldschaal verantwoordelijk voor 20 tot 25% van de CO₂-uitstoot, het voornaamste broeikasgas." stelt professor Bart Muys, voorzitter van de Vereniging voor Bos in Vlaanderen (VBV) en specialist bos & klimaat verbonden aan de K.U.Leuven. "Jaarlijks gaat er door de tropische ontbossing meer dan 5 miljard ton CO₂ (koolstofdioxide) de lucht in. Het is dan ook logisch dat het Belgische federaal leefmilieubeleid, naast Kyoto-maatregelen in eigen land, ook initiatieven neemt om bossen in de Tropen te beschermen en projecten rond het tegengaan van ontbossing volop gaat steunen. Ook federale Ontwikkelingssamenwerking zou zich een bossenreflex dienen aan te meten, de waarde van de tropische bossen voor klimaatregeling, koolstofopslag en biodiversiteitsbehoud is immers gigantisch groot" zegt Muys.

Concreet vraagt de Vereniging voor Bos in Vlaanderen dat de volgende Belgische Regering investeert in het vermijden van ontbossing en bosherstel in het zuiden, via een op te richten Federaal Fonds Tropisch Bos (naar analogie met het Vlaams Fonds Tropisch Bos). Daarnaast dient de Belgische Regering in de internationale onderhandelingen het financieren van instandhouding van tropische bossen te ondersteunen. Bovendien mogen Belgische ontwikkelingsprojecten niet langer ten koste gaan van het bestaande bos.

Bossen leggen veel CO₂ vast en remmen daardoor het broeikaseffect. Maar bij bosvernietiging komen die grote hoeveelheden CO₂ vrij uit het hout én uit de bodem. In de periode 1990 – 1999 werd er **jaarlijks** door ontbossingen meer dan **5 miljard ton CO₂ de lucht in** geblazen (Gullison et al 2007). Het Kyoto-protocol legt de wereldwijde verplichting op om de koolstofdioxide-uitstoot te beperken. Eén van de hulpmiddelen om deze doelstellingen te realiseren is de handel in koolstofcredits*. Op deze markt is één ton CO₂ op dit moment iets meer dan 23 EUR waard*. We kunnen de financiële schade van de CO₂-uitstoot door ontbossingen in de tropen (5,1 miljard ton) dus berekenen: 119 miljard EUR per jaar, of 3.760 EUR per seconde.

Naast het terugdringen van broeikasgassen door industrie en gezinnen, wereldwijd en in Vlaanderen, is het **tegengaan van ontbossingen één van de efficiëntste en goedkoopste manieren om de klimaatswijziging tegen te gaan**. Door het terugdringen van de ontbossingssnelheid in de tropen tot de helft van de huidige ontbossing, kan er tot 2100 183 miljard ton CO₂ uitstoot worden vermeden. Bosbehoud kan op die manier instaan voor 12 % van de te realiseren reducties in de uitstoot van broeikasgassen (Gullison et al. 2007). Bovendien heeft het IPCC* in zijn recentste rapport (Nabuurs et al. 2007) gesteld dat het behoud van tropische bossen één van de

meest kosten-effectieve maatregelen is om de uitstoot van broeikasgassen te bestrijden. Daarnaast helpt het vermijden van ontbossing ook tegen het verlies van biodiversiteit, het beschermen van water tegen vervuiling en het tegengaan van de armoede. Het behouden van bossen verlaagt niet enkel de uitstoot van broeikasgassen op korte termijn, deze maatregel is ook op lange termijn efficiënt doordat de behouden bossen nog meer CO₂ kunnen opslaan.

Het Vlaams Fonds Tropisch Bos ondersteunt reeds enkele jaren kleinschalige, lokale projecten die tropische bos beschermen. Een prachtig initiatief vindt Bart Muys. "*In dergelijke projecten worden doelstellingen van bosbehoud en bosherstel gekoppeld aan behoeften van de lokale bevolking*". Met relatief kleine budgetten worden mooie stukken bos beschermd en de omwonende gemeenschappen profiteren mee van de resultaten. Ook op federaal niveau zou er tijdens de volgende legislatuur een **Federaal Fonds Tropisch Bos** moeten worden opgericht. "Per jaar blazen we op wereldschaal 5 miljard ton CO₂ de lucht in via ontbossing. Omdat nog niet alle hout dat in België gebruikt en ingevoerd wordt afkomstig is uit duurzaam beheerde bossen, dragen we zeker ook een verantwoordelijkheid" stelt bos&klimaat-specialist Muys.

De Vereniging voor Bos in Vlaanderen vzw roept de volgende federale regering dan ook op om **werk te maken van bosbehoud, duurzaam bosbeheer en bosherstel in de tropen**. België kan hierin een rol spelen door binnen de internationale gemeenschap er voor te pleiten dat **landen die hun bossen behouden financieel worden beloond**. Deze zogenaamde *avoided deforestation* dient te worden opgenomen binnen de volgende fase van het Kyoto-protocol, dat de uitstoot van de broeikasgassen na 2012 zal regelen. Gezien voor het resterende tropische bos de tijd dringt moeten er ook al eerder initiatieven voor vermindering van ontbossing komen op projectbasis. Bovendien vraagt de Vereniging voor Bos in Vlaanderen vzw binnen de Belgische ontwikkelingssamenwerking meer aandacht voor bossen in de tropen: het vermijden van ontbossing dient daarbij prioritair te zijn, maar er is ook nood aan **bijkomende budgetten voor herbebossings-, bebossings- en bosbeheerprojecten in ontwikkelingssamenwerking**. Deze budgetten mogen niet afkomstig zijn van de budgetten om de klimaatwijziging tegen te gaan. De te ontwikkelen projecten moeten bovendien voldoen aan een aantal duurzaamheidscriteria op ecologisch, sociaal en economisch vlak. Tenslotte dient erop te worden toegezien dat ontwikkelingsprojecten geen negatief effect hebben op bos.

Ook binnen het **klimaatverhaal** is er een kans om te werken aan bosbehoud en (her)bebossing in de tropen. Industrielanden zoals België kunnen samen met niet-geïndustrialiseerde landen projecten opzetten waarbij er minder koolstof in de lucht komt. Deze projecten worden *Clean Development Mechanism* (CDM) genoemd. Binnen CDM is het mogelijk om (her)bebossingsprojecten uit te voeren, maar de federale regering heeft er echter voor gekozen dit niet te doen. Dit is een gemiste kans voor het bos en ook voor de armste landen om capaciteit te kunnen opbouwen inzake klimaat via investering in duurzame projecten. De Vereniging voor Bos in Vlaanderen vzw betreurt dat en vraagt de volgende federale regering om wel de mogelijkheid te voorzien voor kleinschalige (her)bebossingsprojecten in de tropen binnen het Kyoto-verhaal, die voldoen aan door de federale regering te bepalen sociale en ecologische criteria.

Uiteraard moeten we **in eigen land grote inspanningen** doen om de uitstoot van broeikasgassen te beperken. Maar **ook in Vlaanderen moeten de ontbossingen worden gestopt**. Iedere dag verdwijnt er in Vlaanderen immers 1 voetbalveld bos per dag, wat de Vlaamse belastingbetaler jaarlijks 6 miljoen EUR kost.

Meer info: * Rik De Vreese, beleidsmedewerker Vereniging voor Bos in Vlaanderen vzw,, GSM 0485/36.00.78, rik.devreese@vbv.be, www.vbv.be

* Prof. Dr. ir. Bart Muys, K.U.Leuven, tel. 0494/65.28.95

- Toelichting:** 1. **Koolstofcredits** geven een land of bedrijf het recht een ton CO₂ (koolstofdioxide) uit te stoten. De verschillende landen hebben onderling bepaald hoeveel broeikasgassen ieder land mag uitstoten. De landen hebben deze credits verdeeld, o.a. naar bedrijven zoals elektriciteitscentrales en zware industrie. Landen en bedrijven die minder broeikasgassen uitstoten dan de hen toegewezen hoeveelheid mogen de resterende credits verkopen aan landen of bedrijven die meer broeikasgassen hebben uitgestoten dan de hen toegewezen hoeveelheid. Op deze manier is een echte markt ontstaan. Binnen de Europese Unie is dat het EU-ETS (European Union Greenhouse Gas Emission Trading Scheme). De prijs voor de aankoop van een koolstofcredit voor 2008 bedroeg op 31 mei 2007 om 12u30 23,10 EUR/ton CO₂. De evolutie van de koolstofcredits-markt is te volgen op www.co2prices.eu.
2. Het IPCC (*International Panel on Climate Change*) is het internationale expertennetwerk rond klimaatsverandering van de VN.
3. Gullison R.E., Frumhoff P.C., Canadell J.G., Field C.B., Nepstad D.C., Hayhoe K., Avissar R., Curran L.M., Friedlingstein P., Jones C.D. & Nobre C. (2007). Tropical Forests and Climate Policy. *Science* (316), 985-986.
4. IPCC (2000). *Land Use, Land Use Change, and Forestry* (Cambridge University Press, Cambridge, UK).
5. Nabuurs et al. (2007). Contribution of Working Group III to the Intergovernmental Panel on Climate Change Fourth Assessment Report. In IPCC (2007). *Climate Change 2007: Mitigation of Climate Change*. Cambridge University Press, Cambridge.